

Podnět

Pracovní skupiny Rady vlády pro rovnost žen a mužů k dopadům pandemie covid-19 na rovnost žen a mužů

k situaci rodin

Zpracovala: Pracovní skupina k dopadům pandemie covid-19 na rovnost žen a mužů

V Praze dne 26. února 2021

Usnesení

Pracovní skupina k dopadům pandemie covid-19 na rovnost žen a mužů upozorňuje na špatnou situaci rodin během epidemie a zároveň varuje před narůstajícím sociálním konfliktem uvnitř společnosti.

Pracovní skupina k dopadům pandemie covid-19 na rovnost žen a mužů (dále jako „Pracovní skupina“) se jednomyslně shodla, že současná situace ve společnosti je velmi alarmující jak z hlediska psychologického, sociálního a ekonomického stavu rodin, tak z hlediska narůstajícího společenského konfliktu mezi skupinami lidí s různou mírou zasažení samotnou epidemií, tak opatřeními, která omezují sociální kontakty. Jako poradní orgán Rady vlády pro rovnost žen a mužů vyzýváme vládu, aby zlepšila komunikaci a rovnoměrněji rozložila náklady snižování reprodukčního čísla, aby se děti dříve mohly vrátit do škol. Školství a služby jsou zatím sektory, které nesou všechny náklady epidemie, stejně jako samotné rodiny a v nich pak zejména ženy.

Příčiny sociálního konfliktu:

- Naprostá většina nákladů na regulaci epidemie je přenesena na služby a na rodiny. Naopak průmysl a výrobní sektory nenesou prakticky žádné náklady spojené se snížením reprodukčního čísla. Tuto nerovnováhu je potřeba vyrovnat.
- Narůstají nerovnosti ve společnosti v důsledku růstu ekonomických problémů v některých sektorech a skupinách populace a v důsledku různých šancí rodin adaptovat se na nefungující školy. Pokud nedojde k cílené snaze tyto nerovnosti mírnit, bude to mít dlouhodobé negativní dopady na českou společnost, a to včetně rovnosti žen a mužů.
- Značná část lidí přestává věřit v užitečnost jednotlivých opatření, jelikož vláda nepředkládá jejich jasná odůvodnění.
- Zmatečná komunikace vládních činitelů a činitelů značně komplikuje orientaci lidí ve vážnosti epidemiologické situace a snižuje ochotu dodržovat opatření. Zpochybňování onemocnění covid-19 ze strany členů a členek vlády může nadále podryvat ochotu společnosti přizpůsobit epidemiologickým pravidlům.

Dopady uzávěry školství:

- Zavřené školy vytváří zásadní tlak na rodiče, kteří se musí osobně věnovat výuce a péči a nemohou pracovat, což dopadá zvláště negativně zejména na ženy, jako hlavní pečovatelky. Také z řady průzkumu vyplývá, že k většímu propadu duševního

zdraví dochází u žen než u mužů.¹ Tím dochází k výpadku velké části pracovní síly v ekonomice a kumulaci sociální a psychických problémů uvnitř rodin. Enormní zatížení (zejména) žen péčí pak bude mít dopady na prohloubení nerovné dělby práce a péče v domácnostech, ale i na šance na uplatnění žen na trhu práce i genderové rozdíly v zaměstnanosti, mzdě apod.

- Výpadek prezenční výuky má negativní dopad na vývoj a vzdělání dětí, které může mít mnohaleté dopady.
- Uzavření škol má zejména negativní dopad na děti ze sociálně slabých rodin, pro které je on-line výuka hůře dostupná jak z materiálních důvodů, tak z důvodu menší dostupnosti práce na home office pro rodiče s nižším vzděláním a v manuálních profesích.²

Z těchto důvodů Pracovní skupina vyzývá Radu vlády pro rovnost žen a mužů a vládu k následujícím krokům:

- A. Vytvořit jednotnou komunikaci ohledně pandemie napříč ministerstvy s cílem, aby výsledná sdělení byla jednotná. Dezinformační weby profitují z informačního chaosu a nejistoty a je nutné s nimi počítat.**
- B. Vytvoření jasné a epidemiologicky udržitelné strategie návratu dětí do škol. Jasná komunikace plánu otvírání škol podle předem definovaných indikátorů, které by byly pochopitelné a předvídatelné pro širší veřejnost, tj. rodiče i pracovníky a pracovnice ve školství.**
- C. Vytvoření národní testovací strategie na covid-19 pro pracovníky a pracovnice ve školství a pro žáky, žákyně, studenty a studentky. Cíl testování by měl spočívat v zabránění vzniku ohnisek nález ve školách, včasný záchyt nakažených a zajištění plynulého chodu škol. Stejně tak je třeba zajistit strategii očkování pracovníků a pracovnic ve školství.**
- D. Vytvořit opatření tak, aby náklady spojené se snížením reprodukčního čísla byly ve společnosti rozloženy rovnoměrněji. Konkrétně důsledněji kontrolovat protiepidemická opatření v průmyslových podnicích tak, aby se tam nešířila nemoc covid-19. Výsledek by měl být takový, že děti se vrátí do škol dříve, jelikož se bude více omezovat přenos v průmyslových podnicích. Podobně navrhuje, aby opatření zvýšila motivaci firem, aby více využívala práci na home office. Z existujících průzkumů³ vyplývá, že se využívání práce z domova je výrazně pod jarními hodnotami.**

¹ Dopady pandemie koronaviru na duševní zdraví: Studie IDEA anti COVID-19 # 22 (2020)

² Kolik nás může pracovat z domova? Studie IDEA anti COVID-19 # 23 (2020)

³ Život během pandemie: <https://zivotbehempandemie.cz/home-office>